

ANTWERPEN

DAMES OP STAP
2 September 2005

DAMES OP STAP

Bezoek Antwerpen 2 September 2005

Programma

- 10.37 Aankomst Antwerpen Centraal
(indien tijd genoeg bagage afgeven
bij Hotel Eden)
- 11.00 - 12.00 Rondleiding Design Center
- 12.30 - 13.30 Lunchen bij Lunch en Co
- 14.00 - 14.30 Bezoek aan het Koninklijk Entrepot
- 14.30 - 16.30 Bezoek aan Kattendijkdok en Droogdokken
- 17.00 - 19.30 Op verkenning met Jo
- 20.00 - ... Lekker eten bij Zuiderterras
Overnachten in Hotel Eden
- Zaterdag 11.28 uur Vertrek naar Nederland

Belangrijke telefoonnummers:

Constance 06 23591774

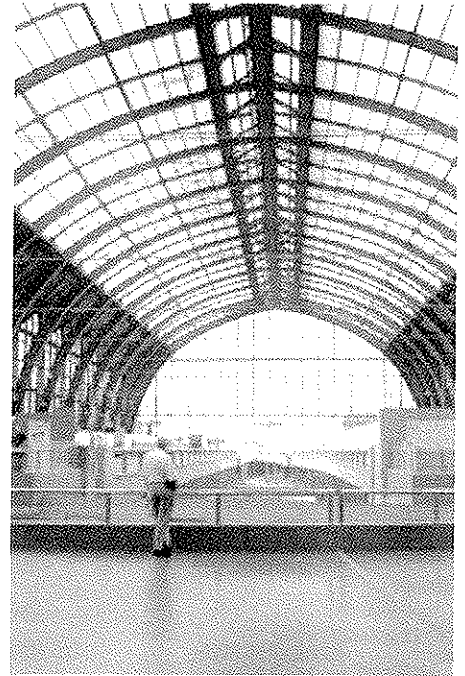
Josephine 06 54694680

DAMES OP STAP

Stationsomgeving

In de omgeving van Antwerpen Centraal slaat heel wat te gebeuren. Binnen twee jaar verwelkomt de stad de bestuursdienst met open armen. In voorbereiding daarvan worden heel wat stedelijke ontwikkelingen gelanceerd, waarvan de belangrijkste voor de stationsomgeving in het stationsplein zal worden opgevoerd. Het plein wordt omvormd tot een openbaar ruimte voor mensen. Het station krijgt er een tweezijdige toegang bij aan een nieuw Kievitplein. Daar rijzen momenteel de eerste verdiepingen op van de toekomstige kantoren. De Dierckxbuurt kan uitgroeien tot een toeristisch juwelenconglomeraat. Na het Astridplein kunnen ook de Rooseveltplaats en het Operaplein zich aan een ingrijpende opknaptactie verwachten. Samen met de bijvoering van bussen en trams worden de wijkcirculatieplannen uit de buurt opnieuw onder de loep genomen. Recent startte een volledige studieopdracht voor de opmaak van een deelmasterplan voor de uitbreiding van de ZOO.

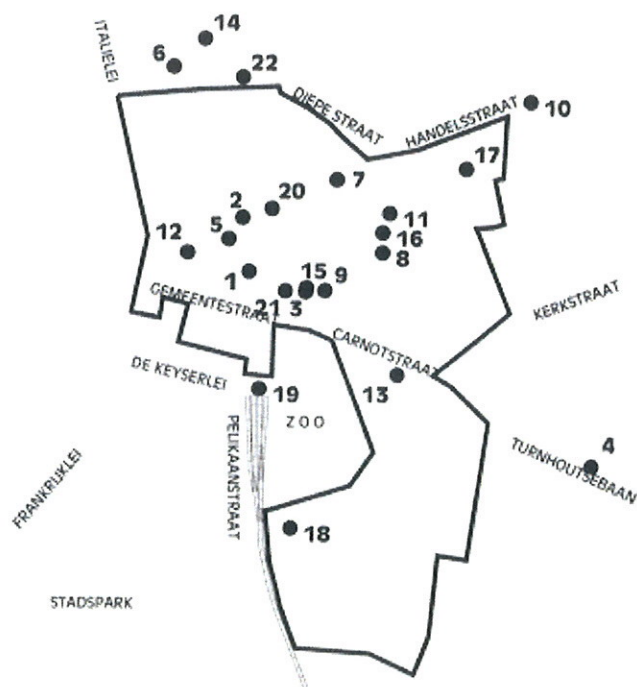
Verschillende stedelijke diensten leveren gezamenlijke inspanningen om de nabijgelegen Atheneumbuurt meer aansluiting te doen vinden bij dit grootstedelijk gebeuren en tegelijk de leefbaarheid in de buurt te verbeteren.

PROJECTEN

In de stationswijk wordt meer dan alleen het Centraal Station onder handen genomen. Stadsvernieuwing staat al jaren bovenaan de agenda in de stationsomgeving. Momenteel is er een mix van reeds gerealiseerde projecten (heraanleg De Coninckplein en Sint-Jansplein, bedrijventermin NOA en het Designcenter De Winkelhaak, ...) en projecten in uitvoering (Permeke, Centraal station, Atlas, Atheneumbuurt, ...).

Stationsomgeving Antwerpen

GEREALISEERDE PROJECTEN

- [01. Chinatown](#)
- [02. De Coninckplein](#)
- [03. Designcenter](#)
- [04. EcoHuis](#)
- [05. Free Clinic](#)
- [06. Heraanleg Sint-Jansplein](#)
- [07. NOA](#)
- [08. Offerandestraat](#)
- [09. Paris XL](#)
- [10. Schoolplak](#)
- [11. Winkelgebied Noord](#)
- [12. Permeke](#)

IN UITVOERING

- [12. Atheneumbuurt](#)
- [13. Atlas](#)
- [14. Bouwblok Sint-Jansplein](#)
- [15. Designcenter De Winkelhaak: uitbreiding](#)
- [16. Drukkerij](#)
- [17. Duinplak](#)
- [18. Kievitbuurt](#)
- [19. Noord-zuidverbinding](#)
- [21. Schaafstraat](#)
- [22. Sint Gummarusstraat](#)
- [23. Drukkerij](#)

02. De Coninckplein

Het De Coninckplein ligt in het hart van de stationsomgeving.

Het De Coninckplein ligt in het hart van de stationsomgeving. Op dit driehoekig plein hebben de laatste vijftig jaar allerlei kermissen, feesten en hapenings hun sporen achtergelaten. Deze oorspronkelijke functie werd in het nieuwe ontwerp op een eigentijdse wijze bewaard: een houten podium, sfeerverlichting, granieten zitbanken en een basketbalveld. De heraanleg hield rekening met het multifunctioneel gebruik van het plein. Door het plein grotendeels autovrij te maken werd de toegankelijkheid ervan verbeterd, de horecazaken, grenzend aan het plein kunnen er op aan sluiten en het plein zal voortaan overvloeien in de toegangspoort van de nieuwe site van het Permeke-complex waar de bibliotheek zal gehuisvest worden.

De wegen, die op het plein uitkomen. (Dambruggestraat, Lange Beeldekensstraat, Muizenstraat, Van Schoonhovenstraat en Van Wensenbekerstraat) werden in 2003 ook aangepakt. Alles werd uitgevoerd in duurzame materialen met oog voor groen, aansluiting met het plein, bevorderen van langzaam verkeer, veiligheid en buurtbetrokkenheid.

Type:

publiek

Adres:

De Coninckplein

Oppervlakte:

4 861 m²

Investering:

2.145.870,35 euro

Realisatie:

september 2001-november 2002

Partners:

D&A planning (extern ontwerp bureau), An Voets

Contact:

Johan Pieraerts, 03/244 52 10,
johan.pieraerts@stad.antwerpen.be

Link:

<http://district.antwerpen.be/>

03. Designcenter

Designcenter de Winkelhaak als impuls voor Antwerpen Noord.

De autovrije straat aan Designcenter | de Winkelhaak was lang geleden ooit een glorieuze winkelwandelstraat, de oudste van Antwerpen. Met de jaren had de straat heel wat te lijden onder de verschuiving van toonaangevende winkels in de richting Meir en Kaaien. In november '98 domineerde prostitutie, criminaliteit en drugsgebruik het straatbeeld in de aangrenzende straten.

Door het adequate optreden van het stadsbestuur is in 1999 de prostitutie uit de wijk verdwenen, werden de straten heraangelegd en is een ambitieus herwaarderingproject opgestart waar Designcenter | de Winkelhaak deel van uitmaakt.

Designcenter | de Winkelhaak is een knap staaltje van hedendaagse architectuur en werd gerealiseerd met fondsen van Europa, de Vlaamse Gemeenschap, de Stad Antwerpen en privé- investeerders. In september 2002 werd het gebouw officieel in gebruik genomen.

In de eerste plaats is Designcenter | de Winkelhaak een bedrijvent centrum voor zelfstandige ontwerpers. In de 18 kantoren werken ontwerpers in de disciplines productontwikkeling, architectuur, grafische communicatie en multimedia. Verder beschikt Designcenter | de Winkelhaak over een exoruimte waar regelmatig business evenementen, tentoonstellingen, workshops, seminaries en andere professionele activiteiten plaatsvinden. Naast het bedrijvent centrum en de evenementen locatie kan je er terecht voor Consultancy. Designcenter | de Winkelhaak is gespecialiseerd in begeleiding en coaching van zelfstandig ontwerpers en creatieve ondernemers op vlak van promotie, ondernemerschap, selectie en recruitering, en designmanagement.

Type:

publiek-privaat

Adres:

Lange Winkelhaakstraat 26

Oppervlakte:

ca. 500 m2 grondoppervlakte ca. 2500 m2 vloeroppervlakte

Investering:

4,46 miljoen euro

Realisatie:

september 2002

Partners:

Anacom, Arnold Sietsma, GOM Antwerpen, KBC, Mercator, Moortgat, Vooruitzicht

De architecten waren Filip Pittillion en Coby Manders van de stedelijke planningscel i.s.m Groep Archo, Bureau voor Bouwtechniek en Dirk Jaspaert.

Contact:

Klara Desmedt, 03/727 10 30,
klara.desmedt@winkelhaak.be

Link:

<http://www.winkelhaak.be>

07. NOA

In een leegstaand 19de eeuws schoolgebouw in de St.- Elisabethstraat werd in 1995 het bedrijventrum NoordOost Antwerpen opgericht, een initiatief van de Buurtontwikkelingsmaatschappij (BOM).

In een leegstaand 19de eeuws schoolgebouw in de St.- Elisabethstraat werd in 1995 het bedrijventrum NoordOost Antwerpen opgericht, een initiatief van de Buurtontwikkelingsmaatschappij (BOM). Dit bedrijventrum biedt aan startende ondernemers infrastructuur logistieke steun en bedrijfsadvies.

Een twintigtal ondernemers grepen deze kans om met een minimum aan investeringen een eigen bedrijf uit de grond te stampen: een fiet-skoerierdienst, de wijkgazet, het kunst- en praatcafé Lunch & Co,... Op het pleintje voor het bedrijventrum werd een nieuw metrostation aangelegd. Naast de overheid stapten ook een aantal bedrijven en vzw's mee in de NV NOA.

Deze eerste succesvolle samenwerking tussen overheid en privé zou herhaald worden in de projecten Telecenter, het Winkelcentramanagement, Etnisch Ondernemen, het project Gevelrenovatie en de ontwikkeling van het Designcenter de Winkelhaak. In de voorbije 5 jaar groeide de NV NOA uit tot een 'bedrijfsontwikkelaar' die zich concentreert op de versterking van wijkgerichte bedrijvigheid.

Type:

publiek

Adres:

St-Elisabethstraat 38a, 2060 Antwerpen

Oppervlakte:

2 908 m²

Investering:

818 050 euro

Realisatie:

1995

Partners:

BOM, Centea, GOM Antwerpen, Hefboom, Mercator, Ahlers Group (Anbema), Pijl Buro, VKW

Contact:

Jan Van Roie, 03/270 16 00, info@noa.be

Link:

<http://www.noa.be>

09. Paris XL

Renovatie en herwaardering van de leegstand

Het gebouw werd in 1999 aangekocht door de stad Antwerpen en werd in 2001 volledig gerenoveerd. Samen met DESIGNCENTER | DE WINKELHAAK opende Paris XL haar deuren in juni 2002. Paris XL en het DESIGNCENTER | DE WINKELHAAK versterken elkaar en zorgen samen voor een nieuwe impuls in de Offerandestraat.

Paris XL is een prestigieus en waardevol hoekpand met optimale zichtbaarheid vanuit de Carnotstraat. Het gebouw werd niet meer gebruikt toen de stad het pand aankocht en heeft erg te lijden gehad van de leegstand.

Type:

publiek

Adres:

Offerandestraat 1

Oppervlakte:

180 m²

Investering:

0,5 miljoen euro

Realisatie:

1999-2001

Partners:

Architect: OB/Planningscel

Bouwheer: Designcenter De Winkelhaak

Contact:

Klara Desmedt, 03/727 10 30,
klara.desmedt@winkelhaak.be

Link:

<http://www.winkelhaak.be>

12. Permeke

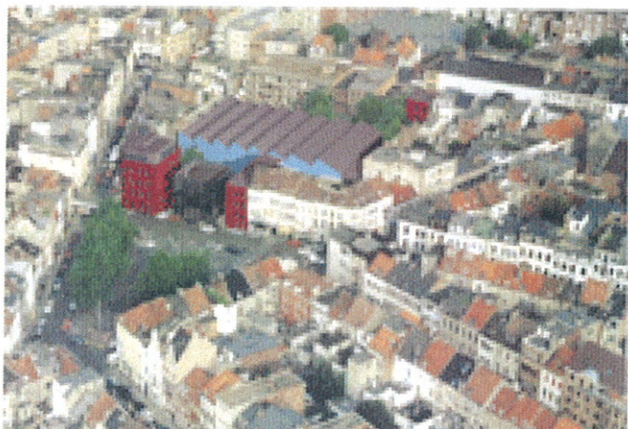
Permeke is een bruisende plek waar u kan lezen, leren, uitwisselen, samenwerken en genieten. Een ontmoetingsplek voor jong en oud, voor iedereen uit de buurt, voor alle Antwerpenaars en voor mensen van ver buiten de stad. In de voormalige garage op het De Coninckplein bieden de bibliotheek, het stadskantoor, het grand café en het impulsproject alle service die uw bezoek tot een leerzame en prettige ervaring maakt.

Het Permekegebouw aan het De Coninckplein dateert van de jaren twintig. In december 1997 besliste de stad om het complex zelf te aan te kopen en om binnen deze site een aantal actoren te huisvesten: een stadskantoor voor Antwerpen-Noord, de centrale openbare bibliotheek van de stad en kansen voor andere 'impulsprojecten' in de buurt.

Het aanbod van Permeke:

- informatieservice en doorverwijzing
- diensten van stad en district
- ruime collectie boeken, cd's, dvd's, video's, ... in een vernieuwde opstelling
- studie -en leesruimten
- secretariaat voor bewonersgroepen
- polyvalente ruimte voor de wijk
- eigen activiteiten, evenementen, tentoonstellingen
- auditorium, foyer, vergader- en opleidingsruimten
- een grand café voor drank, ontbijt, lunch of avondmaal
- vertrekpunt van stadswandelingen
- verwijssite voor ondernemers

In november opent het centrum voor onderne-

Type:

publiek

Adres:

Bibliotheek Permeke, Stadskantoor Permeke, Impulsproject Permeke & Grand Café Permeke, Antwerpen Averechts
De Coninckplein 26
2060 Antwerpen

Oppervlakte:

6 881 m²

Investering:

25 986 298 euro

Realisatie:

22 april 2005

Partners:

Vlaanderen, Europa, Antwerpen Averechts, Sodexho

Contact:

tel: 03/260 38 00

e-mail:

info.permeke@stad.antwerpen.be

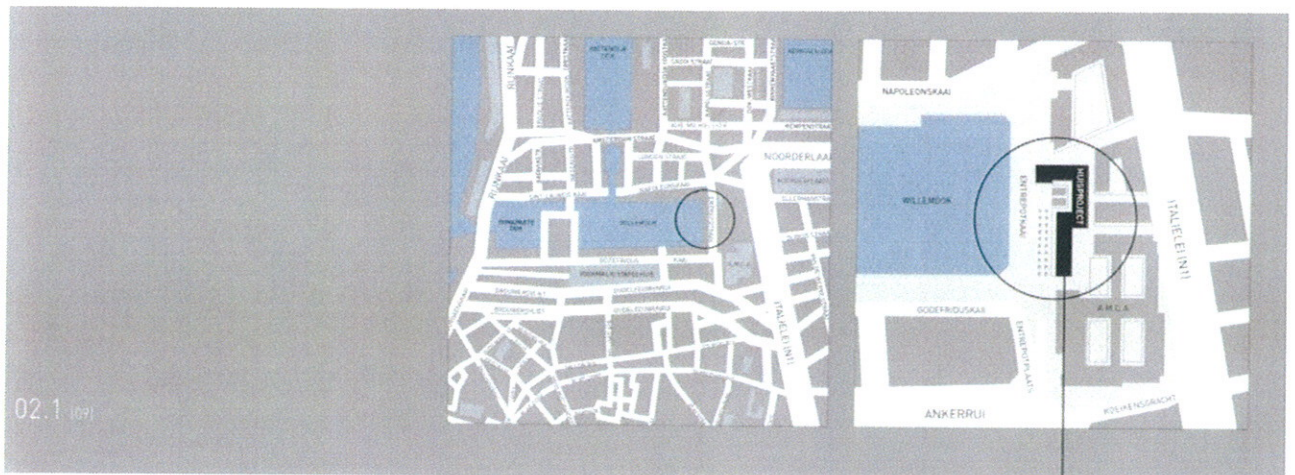
Link:

<http://permeke.antwerpen.be>
<http://www.coninckplein.com>

Het Koninklijk Entrepot

Het bouwproject 'Het Koninklijk Entrepot' is een initiatief van de Project'. Het nieuwe gebouw wordt opgetrokken op de plaats van de voormalige Koninklijke Stapelhuizen aan het Willemdok in Antwerpen. De Stad heeft recentelijk het Willemdok omgebouwd tot een stadsjachthaven waar zeilboten en jachten nu reeds voor anker liggen. Project' realiseert het project met de beroemde Duitse architect Hans Kollhoff en de Belgische tuinarchitect Jacques Wirtz.

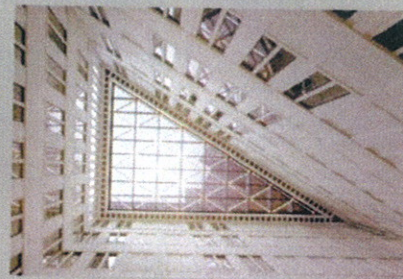
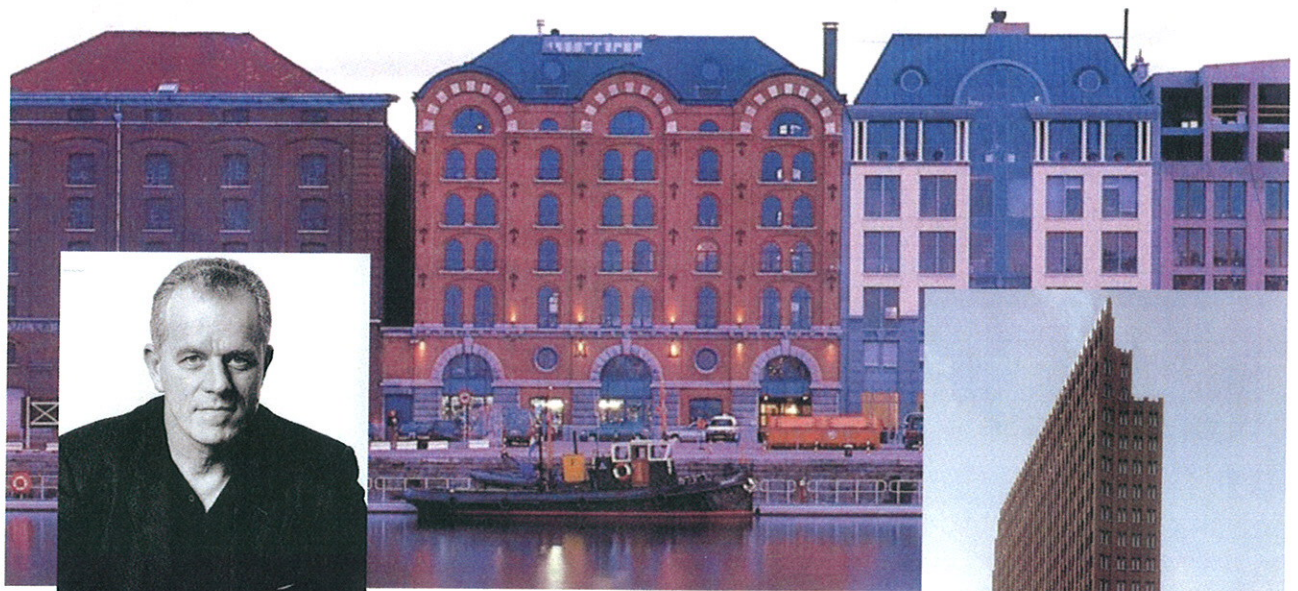
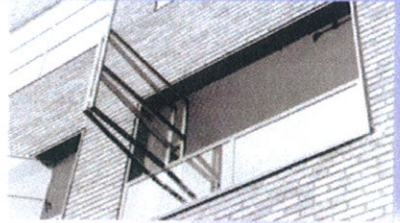

Het Koninklijk Entrepot

Het Willemdok - de Godefriduskazerne

Vaak tekenen hedendaagse architecten schitterende gebouwen die echter slechts gedeeltelijk tot hun recht komen omdat ze niet passen in de omgeving. Om dit te vermijden vertrekt Kollhoff voor een nieuw ontwerp steeds vanuit de bestaande context en de eigenheid van de site. De omgeving van het Willemdok te Antwerpen, beter bekend als het Eilandje, is een verzamelaarsplaats van indrukwekkende pakhuizen. Die stapelplaatsen inspireerden Kollhoff, wat zich ondermeer uit in de grote 'wintertuin-ramen'. Deze ramen met fijne stalen profielen dienen als een soort windschermen die kunnen openplooiën. Erachter bevindt er zich een wintertuin. Kollhoff gebruikte dit type raam reeds in zijn nieuwbouwproject op het KNSM-

eiland te Amsterdam. Door het consequent aanbrengen van deze ramen krijgt het gebouw een eenvormig uiterlijk met een typisch industriële repetitiviteit. Hierdoor integreert het gebouw zich in de omliggende architectuur.

Prof. Hans Kollhoff, de beroemde Duitse architect gevestigd te Berlijn, behoort tot de wereldelite van architecten wiens werken een belangrijke invloed uitoefenen op de hedendaagse architectuur. Hans Kollhoff (°1946) studeerde in Karlsruhe en Wenen. Na zijn studies werd hij assistent aan de Cornell University in de VS en de Technische Universitat van Berlijn, waar hij in 1978 zijn eigen praktijk oprichtte. Tevens doceert hij als hoogleraar architectuur aan de bouwacademie van Zurich.

Kollhoff verdedigt de architecturale en urbanistische conventies die zorgen voor eenheid, harmonie en herkenbaarheid binnen de Europese steden. Het zijn deze elementen die steden een culturele dimensie en betekenis hebben gegeven. Hij gaat tijdens het ontwerpen van zijn architectuur op zoek naar het collectieve architecturale geheugen van de plek.

Hij grijpt terug naar de intrinsieke en derhalve tijdloze waarde van materialen en

typologieën. Zo creëert hij opnieuw een kwalitatieve band met ons cultureel verleden. Zijn projecten hebben meestal door hun omvang, materiaalkeuze, inplanting en vormgeving een bijzondere betekenis voor de omgeving. Deze karakteristieken zijn o.a. sterk aanwezig in zijn torengebouw voor Mercedes-Benz op de Potsdamer Platz te Berlijn en in zijn appartementsgebouw op het KNSM-eiland, de oude havensite van Amsterdam.

Het Eilandje Kattendijkdok en Droogdokken

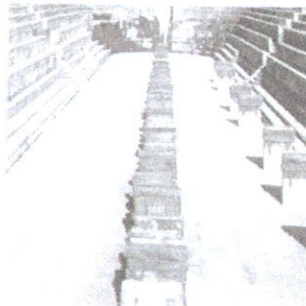

Deze plek is het geheugen van de Antwerpse haven. De architecturale schoonheid van de droogdokken herinnert aan de amfiteaters uit de oudheid.

Niet enkel de droogdokken zelf zijn mooi. De hele site ontplooit zich als een eiland omringd door water. In het noorden is de grens van het Droogdokeneiland meteen ook de grens tussen oude en nieuwe haven, en dus tussen stad en haven.

Deze plek wordt ook gekenmerkt door haar gebrek aan stedelijke structuur, haar complexiteit en haar schaal.

Vandaag heeft het Droogdokeneiland geen band met de stad. Het is een post-industrieel gebied en ligt er verlaten bij. Het nieuwe, herontwikkelde Droogdokeneiland mag geen slaapstad of een levenloos businesspark worden. Het moet integendeel een bruisend en boeiend stadsdeel worden, dat eer doet aan haar verleden en dat ambitieus naar de toekomst kijkt. Daarom moet er een evenwicht worden gevonden tussen residentiële, culturele en recreatieve functies en kantoren. Deze buurt heeft zonder twijfel het formidabele potentieel om een trekpleister te worden voor de hele stad.

Om dit potentieel tot uiting te brengen moet men ten eerste voor ogen houden dat het Droogdokeneiland en de Montevideowijk nauw met elkaar verweven zijn. Het is één buurt. Tussen deze buurt (en het Eilandje in haar geheel) en de stad mag er geen breuklijn bestaan.

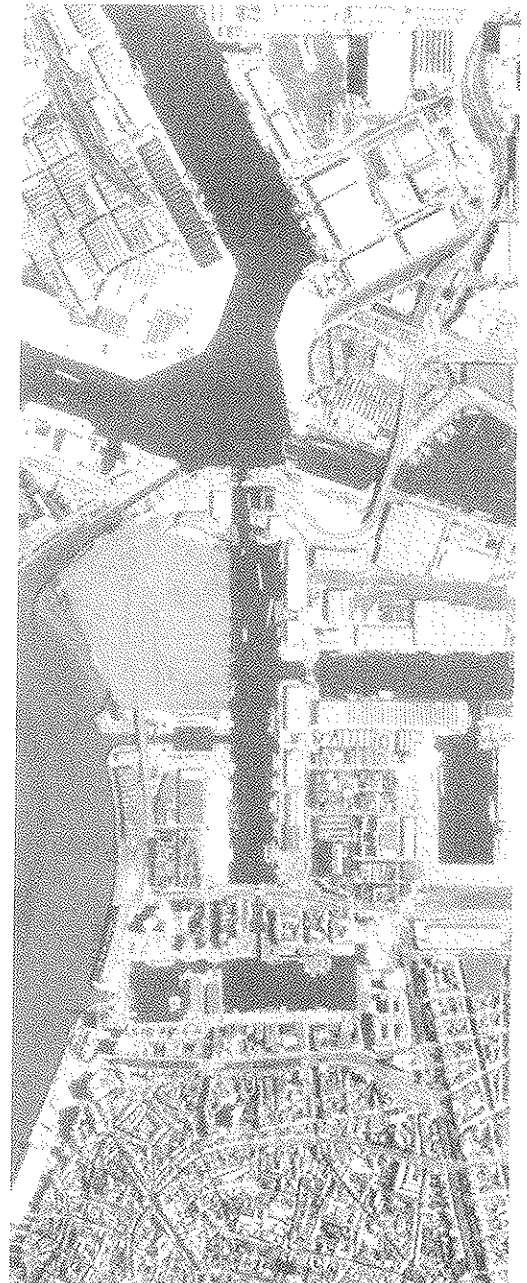
Ten tweede zijn een integrale aanpak, langetermijnvisie en engagement op het gebied van kwaliteit even noodzakelijk om deze buurt tot een boeiende aantrekkingspool te maken. Daarom hebben wij aan Roger Diener, één van de beste architecten en urbanisten in Europa, gevraagd een ontwerp te maken voor deze site, rekening houdend met het Masterplan van Buro 5 en met het beeldkwaliteitsplan. Roger Diener heeft onder meer in Zweden in opdracht van de universiteit van Malmö, de oude havensite van Malmö aan de overkant van de Oude Stad hertekend.

Het Eilandje

Kattendijkdok en Droogdokken

Het is onze visie dat om het Eilandje op een duurzame manier te herontwikkelen, de uitzonderlijke kwaliteiten en dus het potentieel van de site tot uiting worden gebracht in het ontwerp. Welnu, deze plek biedt de ruimte om een park te creëren naar de schaal van de hele binnenstad. Deze unieke kans willen wij grijpen. Het 'Droogdokkenpark' kan de groene en culturele long worden van het noorden van de stad. Het zal zich uitstrekken van de Schelde-oever tot aan het Kattendijkdok, met inbegrip van de droogdokken, en wordt zo het grootste park van de binnenstad (23 ha). Het zal de droogdokken een unieke context bieden waardoor dit uitzonderlijk, industrieel patrimonium van onze stad tot zijn recht kan komen. Op die manier sluit de wandelpromenade die wij op Kattendijkdok-Westkaai willen aanleggen aan bij het 'Droogdokkenpark', en worden het Kattendijkdok en de Schelde met elkaar verbonden. De droogdokken die niet gebruikt worden kunnen worden aangewend om concerten, modeshows, toneelstukken en andere evenementen te organiseren.

Ons team wil eveneens aan de Stad de mogelijkheid bieden om op een van de mooiste plekken van het 'Droogdokkenpark', namelijk in de bocht van de Schelde, een nieuw cultuurgebonden gebouw op te trekken met een architect van wereldformaat. Wij willen tevens een plaats voorzien voor een nieuwe expositieruimte voor tijdelijke tentoonstellingen van hedendaagse kunst (zie volgend hoofdstuk). Er zullen tenslotte ook plaatsen worden voorzien voor recreatie, cafés en restaurants.

Het Eilandje

Kattendijkdok en Droogdokken

Om de formidabele potentie van het Droogdokeneiland tot zijn volle recht te laten komen hebben wij een 'droomploeg' bijeengebracht. Roger Diener is verantwoordelijk voor het urbanistisch plan en voor het ontwerp van enkele gebouwen. Herzog & de Meuron staat in voor het design van de culturele gebouwen. Landschapsarchitect Wirtz neemt het ontwerp van de promenade en van de groenaanleg van de Montevideowijk voor zijn rekening en de Franse gerenommeerde landschapsarchitect Michel Desvigne ontwerpt het 'Droogdokkenpark'. Gezien de schaal van de ontwikkeling zullen wij aan een aantal toparchitecten in Europa en in Vlaanderen vragen om verschillende gebouwen van deze ontwikkeling voor ons te ontwerpen. Hierna vindt u de (niet limitatieve) lijst van de architecten met wie wij overwegen samen te werken:

- Snozzi (Zwitserland)
- Souto de Moura (Portugal)
- Foreign Office (VK)
- Caruso & St. John (VK)
- Tony Fretton (VK)
- Christian Kieckens (Bel)
- M.-José Van Hee (Bel)
- Eld Partnership (Bel)

Diener + Diener
Zwitserse ambassade Berlijn

Het hoofdkantoor van Diener und Diener Architekten bevindt zich in Basel, Zwitserland. Een 60-tal medewerkers zijn tewerkgesteld in de kantoren in Basel, Berlijn en Malmö. Het kantoor wordt geleid door Roger Diener, Dieter Righetti en Andreas Rüedi. Roger Diener werd geboren in 1950 en studeerde Architectuur aan ETH Zurich. Sinds 1990 is hij gastprofessor aan Harvard University, Cambridge, Wenen, Amsterdam en Kopenhagen. Sinds 1999 is hij Professor Architectuur en Design aan ETH Zurich, lid van SIA (Associatie van Zwitserse Architecten) en sinds 1997 erelid van BDA (Associatie van Duitse Architecten). In 2002 ontving hij de 'Grande Médaille d'Or d'Architecture Française'. De lijst van internationale projecten is uitgebreid en gaat van het design van een nieuwe universiteit in Malmö naar residentiële gebouwen in Amsterdam, Parijs, Yppenburg en Berlijn, tot de uitbreiding van het Nationaal Museum van Moderne Kunst in Rome. In de lente van 2001 startte de reconstructie en uitbreiding van de Zwitserse ambassade in Berlijn. Onder de talrijke projecten in Zwitserland vermelden we een shopping center en Club School in Luzern, het ABB Power Automation kantoorgebouw in Baden en het Kunsthaus Centre PasquArt in Biel.

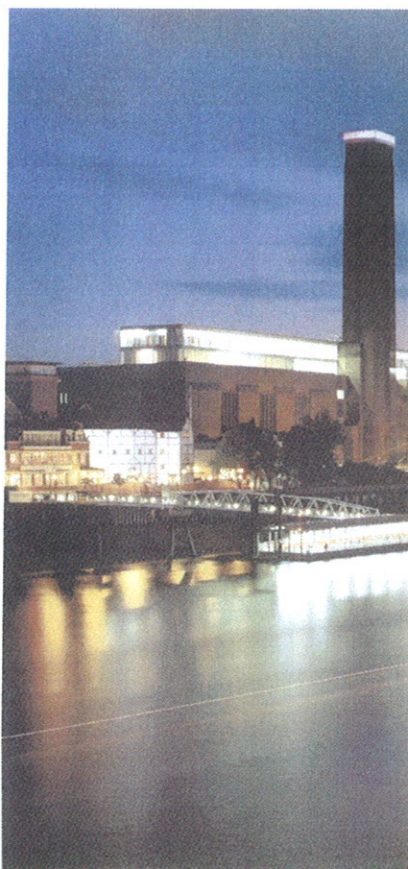
Het Eilandje

Kattendijkdok en Droogdokken

Het kantoor van Herzog & de Meuron werkt vanuit Basel, Zwitserland. Het werd opgericht in 1978 als Jacques Herzog & Pierre de Meuron Partnership en werd Herzog & de Meuron in 1997. De vier partners van het kantoor zijn de oprichters Jacques Herzog en Pierre de Meuron, en Harry Gugger en Christine Binswanger. Het kantoor telt wereldwijd 150 medewerkers, en heeft bijkantoren in Londen, Munchen en San Francisco.

Al van bij het begin staat Herzog & de Meuron in de internationale belangstelling met projecten zoals het Blauwe Huis (1980) in Oberwil, Zwitserland en het Stenen Huis (1988) in Tavole, Italië. De definitieve internationale doorbraak kwam er met het Ricola Magazijn in Laufen, Zwitserland. Dit en projecten zoals het Pfaffenholz Sports Centre in St. Louis, Frankrijk (1993) trokken de aandacht niet enkel van architecten, maar ook van de kunstwereld. De Goetz Collection galerij in Munchen (1992), ontworpen voor een privé kunstverzameling, staat aan het begin van een hele reeks internationaal gelauwerde musea, waaronder het Tate Modern in Londen (2000). Voor vele projecten werken de architecten samen met kunstenaars. Een eminent voorbeeld hiervan is de samenwerking met Thomas Ruff voor de bibliotheek van de Eberswalde Technische School in Eberswalde, Duitsland (1999). Het kantoor verwierf faam in Amerika met de Dominus Wijnmakerij in Yountville, Californië (1988). Projecten in uitvoering zijn onder meer het New Young museum in San Francisco, de uitbreiding van het Walker Art Center in Minneapolis, de nieuwe 'flagship store' voor Prada in Tokyo en het nieuwe voetbalstadion voor Munchen.

In 2001 ontvingen Jacques Herzog en Pierre de Meuron de hoogste onderscheiding die architecten te beurt kan vallen, de Pritzker Architecture Prize.

Herzog + de Meuron
Tate Modern Londen

Michel Desvigne richtte zijn kantoor op in 1988. De activiteiten van het kantoor gaan van de studie en realisatie van projecten voor openbare en privé instellingen – vaak in samenwerking met internationaal befaamde architecten zoals Jacques Herzog en Norman Foster – tot het uitvoeren van onderzoek, het organiseren van conferenties en lezingen en het uitgeven van talrijke publicaties.

Het kantoor realiseerde projecten in een groot aantal landen waaronder Duitsland, België, Nederland, Spanje, Frankrijk, de VSA, Ierland, Italië, Japan, Luxemburg, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland.

Michel Devigne was recent gastprofessor aan de universiteit van Harvard in the VSA en aan de 'Accademia di architettura di Mendrisio' in Zwitserland. Het kantoor ontving the 'Civic Trust Award' in september 2002 voor het 'Greenwich Millenium' project in Londen.

Referenties :

- Tuin van het Ministerie van Cultuur in Parijs.
- Openbare ruimten voor het Port Marianne district, de oostelijke sector van Montpellier, Frankrijk (350 ha).
- Parc Drai Eechelen, Groot Hertegdom Luxemburg (7.5 ha)
- Millenium Park, Londen (150 ha)
- Walker Art Centre, Minneapolis, VSA (4.3 ha)
- Tuinen Europees Parlement, Staatsburg (Fr.)

Het Eilandje

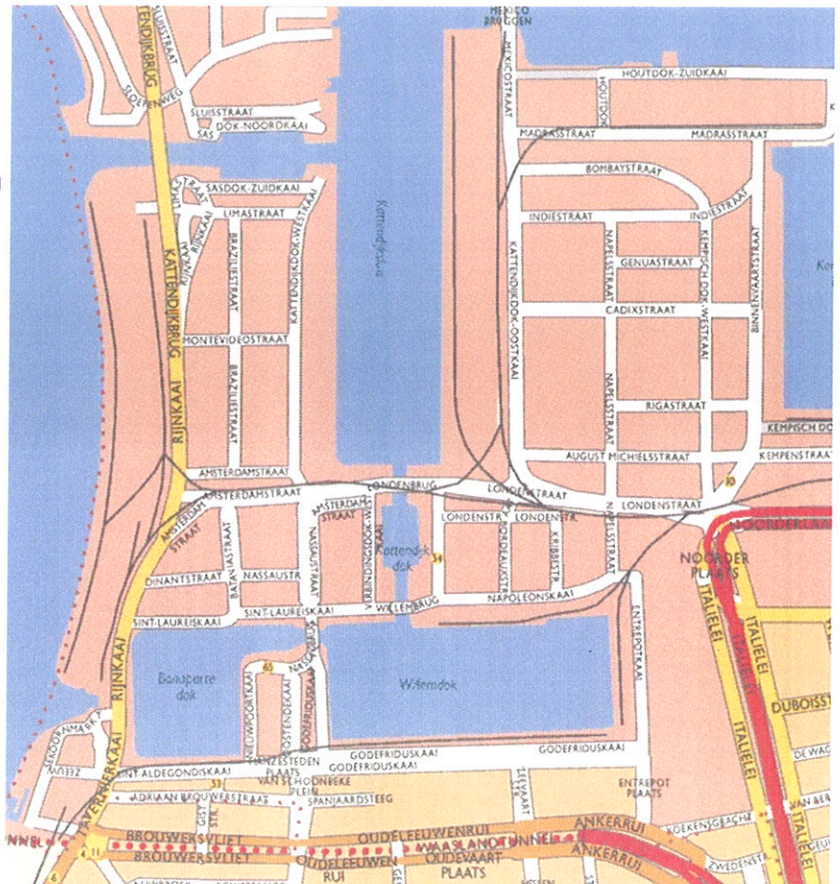
Het Eilandje beslaat een oppervlakte van 172 ha. De bedoeling van het Masterplan is enerzijds om het Eilandje terug leefbaar te maken met al zijn stedelijke facetten van wonen, werken en vrije tijd (verhouding 60-30-10). Tegelijk wil men het maritiem karakter van dit speciaal stukje grond positief versterken. Het contact tussen mens en water staat daarom centraal. Anderzijds is het plan erop gericht de relatie met het centrum van Antwerpen terug te herstellen. De eerste fase van het Masterplan behelst de Oude Dokken, de Cadixwijk en de Montevideowijk. Een reeks werkzaamheden zijn hier ondertussen in volle ontwikkeling. Los van het Masterplan hebben zich hier bovendien reeds enkele bedrijven en culturele instellingen gevestigd, waaronder de regionale zender ATV, de modeontwerper Dries Van Noten, het Filharmonisch Orkest en het Ballet van Vlaanderen.

In een tweede fase worden het Mexico-eiland, het Droogdokken-eiland en het gebied rondom het Kempisch- en Asiadok onder handen genomen. De bestemming van deze buurten zal voor een deel afhangen van nog te nemen beslissingen door de Stad en hogere overheden: het tracé van de Oosterweelverbinding, de inplanting van grootschalige functies en de herbestemming van het spoorwegemplacement aan de Dam. Het Masterplan formuleert de basisvisie voor het verdere ontwikkelingsplan van het Eilandje, met oog voor bebouwing en haar invulling, weginfrastructuur en open ruimte. Tegelijk laat het voldoende flexibiiteit en dynamiek toe voor de uitvoering van concrete projecten en hun investeerders. Daarbij gaat het Masterplan uit van het bestaande gebied. Het bestudeert hoe het oude karakter bewaard kan blijven, welke aspecten men wil accentueren of vernieuwen.

Culturele as als verbinding en ontmoetingselement

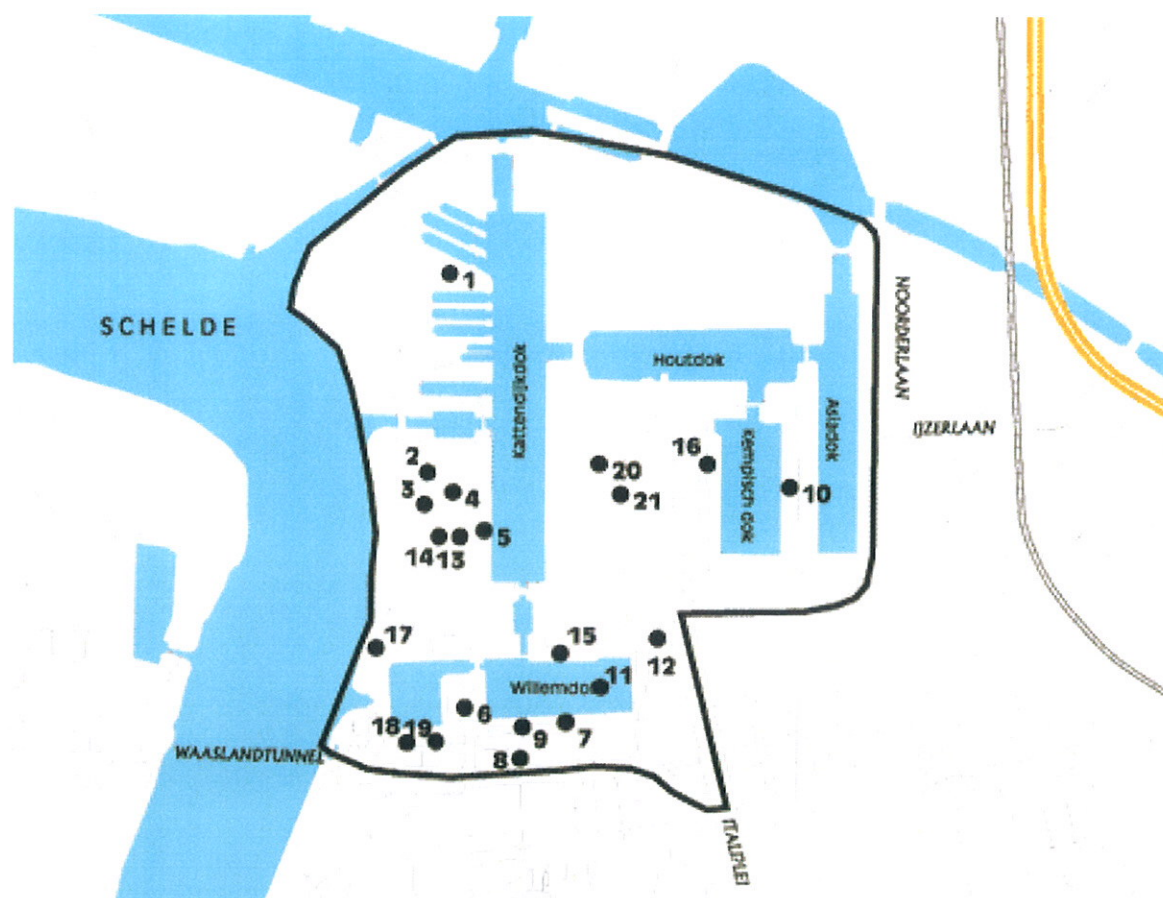
Het Masterplan is deels gebaseerd op het gedachtegoed van Manuel de Solà-Morales, die een denkbeeldige culturele as van noord naar zuid door Antwerpen wil trekken om zo de relaties tussen de verschillende gebieden in de stad te herstellen. Tevens wordt deze as het bindingsmiddel bij uitstek op het Eilandje. Langs het versterkte grid en langs zowel bestaande als nieuwe

“landmaks” (opmerkelijke gebouwen) verbindt zij de versnipperde wijken met elkaar. Het belangrijkste scharnier op dit traject vormt het Museum aan de Stroom (MAS) als dé attractiepool en ontmoetingsplaats tussen noord en zuid, tussen west en oost, tussen haven en stad, tussen bewoners, bezoekers, zakenlui en toeristen

HET EILANDJE

TE REALISEREN PROJECTEN

[01. Ontwikkeling droogdokkeneiland](#)

[02. Shop](#)

[03. Red Star Line](#)

[04. Montevideoloodsen](#)

[05. Gronden Kattendijkdok](#)

[06. Museum aan de Stroom](#)

[07. Heraanleg kaaien rond de Oude Dokken](#)

[08. Sint-Felixpakhuis](#)

[09. Ondergrondse parking Godefriduskaai](#)

02 SHOP

De Shop is voor de dokwerker even legendarisch als 't Klein Kasteeltje voor een recruit. Hier was immers het aanwervingsgebouw voor havenwerken. Vandaag wacht de Shop een nieuwe toekomst.

Type:

privaat

Adres:

op de hoek van de Rijnkaai en de Braziliëstraat

Op 23 september 2003 werd het project toegewezen aan TV de Shop (Eskimmo nv – Horta nv).

De Shop wordt een levendige entiteit, een 'continuïteit' van verschillende activiteiten. Een trekpleister van verschillende groepen mensen die via de Shop deze plek van het Eilandje zullen ontdekken en leven geven.

De Shop heeft de uitstraling er te zijn voor de ontdekkingsreizigers en zal ook die functie vervullen door het integreren van een 'laboruimte', een plek waar informatie kan uitgewisseld en geabsorbeerd worden door middel van een bibliotheek met nationale en internationale tijdschriften, boeken en kranten, en webinformatie. Het ontwerp respecteert de drieledigheid, zowel vormelijk en functioneel, van het bestaande gebouw. Dit gaat van het behoud van het gabarit tot het renoveren van tegelvloeren, sanitaire ruimtes, deuren ... Slechts 2 belangrijke bouwkundige ingrepen worden uitgevoerd: de koepelopening met onderliggend vide die het nodige zonlicht in het kopgebouw zal brengen en het zwevende plateau in de grote zaal dat de grootsheid van de ruimte optimaliseert en een verbinding maakt tussen de verschillende ruimten en activiteiten

03 RED STAR LINE

De stad wil in de gebouwen van de Red Star Line een migratiemuseum onderbrengen.

De Red Star Line magazijnen dienden vooral als magazijnruimte voor de Red Star Line rederij (1872-1935). De kantoren van de rederij waren gevestigd in het stadscentrum. De maritieme bedrijvigheid speelde zich in de Montevideobuurt af. De rederij was actief in het vrachtvervoer, maar werd vooral bekend door het vervoer van passagiers (in combinatie met vracht). Rond 1881 was het passagiersvervoer een grote winstgevende zaak dankzij het steeds stijgende aantal landverhuizers. Een deel van het gebouwencomplex werd dan ook voor als gezondheidscentrum gebruikt.

Type:

publiek-privaat

Adres:

Rijnkaai

Realisatie:

zomer 2008

Link:

www.visitantwerp.be

www.redstarlinememorial.be

Op 25 maart 2005 besliste het college formeel de gebouwen van de Red Star Line aan te kopen. De gebouwen werden eind april door de Stad aangekocht van de Haven en wil er een migratiemuseum onderbrengen. Via een open selectieprocedure werden 5 architectenbureaus geselecteerd die een voorstel mogen uitwerken voor de site: Beyer Blinder Belle Architects (NY), Groep Planning samen met Zeno X Gallery (Leuven), Mys& Bomans (Antwerpen), De Smet Vermeulen architecten (Gent). In oktober wordt beslist welk bureau de opdracht uiteindelijk krijgt.

04 MONTEVIDEOLOODSEN

Ook aan de Montevideomagazijnen hangt een hele geschiedenis. Ook zij krijgen binnenkort een opknapbeurt en een nieuwe bestemming.

De Montevideomagazijnen werden in 1895 opgericht in een herkenbare industriële architectuur typisch voor de oude Antwerpse haven: grote, hoge ruimtes met vrije opdelingmogelijkheden en een interessante lichtinval. Voor de jaren 1950 dienden de Montevideomagazijnen als opslagplaats voor het Engelse leger. Dozen met boter, kaas, sigaretten, hesp, thee, koffie, enz. werden er opgeslagen.

Type:

privaat

Adres:

Kattendijkdok-Westkaai

De promotor stelt dat de Montevideopakhuizen naar hun omgeving toe een introvert gebouw zijn. Het is ook zijn bedoeling om dit aspect van het gebouw te behouden en te versterken. Naar zijn mening moet er een extraverte publiekstrekker zijn die als aantrekkingspool fungeert voor het gebouw. Dit kan worden gerealiseerd aan het Limaplein, door er een transparant poortgebouw te realiseren. Het gebouw wordt voorzien van nieuwe functies zoals kantoren, parkings en lofts. De vergroting van het volume om het geheel economisch rendabel te maken werd gezocht onder de huidige nulpas.

In het ontwerpvoorstel wordt een rechtlijnige binnenstraat met glazen dak voorzien, welke de plaats wordt voor ontmoeting en dialoog, dit in contrast met de bestaande te restaureren introverte gevels van de magazijnen.

05 GRONDEN KATTENDIJKDOK

Aan het Kattendijkdok wordt ongetwijfeld het meest ingrijpende project van het Eilandje gerealiseerd. Op de westkaai van het oude dok zullen binnen enkele jaren vijf torengebouwen de Antwerpse skyline grondig hertekenen.

Type:

privaat

Adres:

Kattendijkdok-Westkaai

Oppervlakte:

De torengebouwen hebben een maximale hoogte van 50m en een oppervlakte, variërend tussen de 400 en 600 m²

Op 20 maart 2002 keurde het college het Masterplan voor een vergroot Eilandje goed. De bedoeling hiervan was enerzijds om het eilandje terug leefbaar te maken met al zijn stedelijke facetten van wonen, werken en vrije tijd. Anderzijds richtte het plan zich op het herstel van de relatie met het centrum van Antwerpen.

Het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen startte op 28 maart 2002, de biedingsperiode voor de verkoop van drie panden en een grond; de Montevideomagazijnen, de Red Star Line magazijnen 1.2 en 3, het voormalig aanwervingslokaal voor havenarbeiders, de 'Shop' en een stuk grond aan het Kattendijkdok-Westkaai.

Op 23 september 2003 werd dit project toegewezen aan Project².

Op 27 april zet het havenbedrijf de volgende stap in de verkoop van de gronden

Project² koos bewust voor meerdere ontwerpers zodat uniformiteit wordt vermeden. Op die manier wordt er gestreefd naar 'homogene diversiteit'. Wel hebben zij het belangrijk geacht om één homogeen en rustig geheel te creëren door architecten te vragen die één gelijkaardige hedendaagse architecturale taal spreken.

Uit de voorliggende schetsen kan gesteld worden dat bij de vijf torengebouwen met een beton(skelet)structuur wordt gebouwd, ingevuld door metselwerk en veel glas in diverse afwerkingsvormen, tinten en graden van transparantie. De torengebouwen hebben een maximale hoogte van 50m en een oppervlakte, variërend tussen de 400 en 600 m², in overeenstemming met het Masterplan. Dragende muren worden tot een minimum herleid, wat in een maximale flexibiliteit qua indeling resulteert (Chipperfield). Het veelzijdige karakter van de buurt wordt vertaald in het eerste torengebouw: de opeengestapelde individuele gebouwen ontwikkelen zich verticaal en vormen een verzameling van leefeenheden (Diener&Diener). De globale veel-lagige huid is erg gevarieerd door de verschillende dieptes, de individuele positie van de panelen en de verschillende weerspiegelingen van de omgeving in de glazen oppervlaktes (Gigon&Guyer). De vijf torengebouwen zijn uitsluitend appartementen, hoofdzakelijk residentieel.

Project² heeft ook veel aandacht en zorg besteed aan het ontwerp van de site zelf. In die optiek willen zij ook een promenade naast het water creëren met een breedte van 25m

06 MUSEUM AAN DE STROOM

Drie toonaangevende Antwerpse musea, het Scheepvaartmuseum, het Volkskundemuseum en het Vleeshuis worden samengebracht in het MAS, dat een totaalbeeld brengt van de geschiedenis van de stad Antwerpen. Aan de Hanzestedenplaats wordt daartoe een nieuw museum gebouwd, volgens het ontwerp van Neutelings-Riedijk Architecten, de laureaten van de architectuurwedstrijd. De Hanzestedenplaats zal in het kader van dit project volledig heraangelegd worden.

Type:

[publiek](#)

Adres:

[Hanzestedenplaats](#)

Realisatie:

-

Contact:

AG Vespa
Generaal Lemanstraat 55
2018 Antwerpen
03/259 28 10
info@vespa.antwerpen.be

Link:

www.agvespa.be

08 SINT-FELIXPAKHUIS

Het 142 jaar oude Sint-Felixpakhuis wordt gerestaureerd en gerenoveerd om vanaf midden 2006 onderdak te bieden aan het stadsarchief. Vanaf dan zullen we kunnen spreken van het FelixArchief.

Naast het archief komen er ook nog ateliers en polyvalente ruimten. De benedenverdieping en kelders worden een veelzijdige marktzone met boekenwinkels en andere handelszaken. Zeer belangrijk aan dit gebouw is de lichtstraat van 70 meter lang en 4,5 meter breed, die een belangrijke verbinding zal vormen tussen de historische binnenstad en het eilandje.

Type:

publiek

Adres:

Godefriduskaai 30
2000 Antwerpen

Oppervlakte:

Perceel: 4100 m²; Vloeroppervlakte: 24412 m²

Realisatie:

2006

Contact:

stadsarchief@stad.antwerpen.be

Link:

<http://stadsarchief.antwerpen.be>

In april 2002 gingen deze werken van start. Om de financiële inspanningen van de diverse overheden en de uitgebreide werkzaamheden op de werf te spreiden, verlopen die werken in 3 fasen:

Fase 1: april 2002- december 2003

de vernieuwing van de dakconstructie, de installatie van lift- en trapkokers, het gieten van een betonlaag op de bestaande planken vloeren (brandveiligheid). Een feestelijk moment tijdens deze fase was de meiboomplanting op 4 juli 2003.

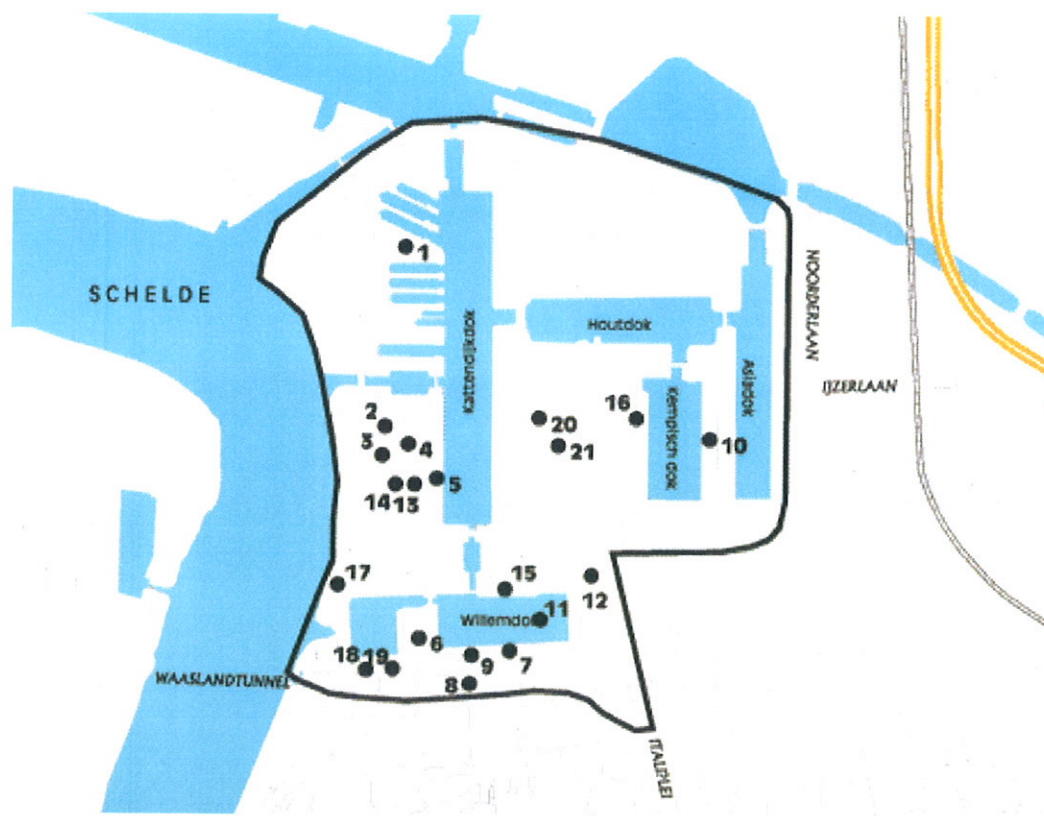
Fase 2: augustus 2003 - najaar 2004

een grondige onderhoudsbeurt voor de gevels en de restauratie van het schrijnwerk

Fase 3: 2004-2006

de inrichting en technische uitrusting van de magazijnen, kantoren en publieksruimten

GEREALISEERDE PROJECTEN

[10. Vrachtwagencentrum](#)

[11. Jachthaven en bedieningsgebouw jachthaven](#)

[12. kantoorgebouw PSA Hesse-Noord Natie](#)

[13. Koninklijk Ballet Van Vlaanderen](#)

[14. Filharmonisch Huis, Koninklijk Filharmonisch Orkest van Vlaanderen](#)

[15. Napoleonkaai](#)

[16. Huizeken Van Nazareth](#)

[17. Hangar 26-27 Mediacentrum](#)

[18. Rubens-Noord en Rubens-Zuid Pakhuis](#)

[19. Pakhuizen Cornelis Floris](#)

[20. Squashcentrum A.E.C.](#)

[21. Advocatenkantoor Victor Dauginet](#)

[Het Koninklijk Entrepot](#)

12. kantoorgebouw PSA Hesse-Noord Natie

Aan het Willemdok, meer bepaald aan de Entrepotkaai, is het nieuwe kantoorgebouw van PSA Hesse-Noord Natie klaar. Dit project is een onderdeel van het plan 'AMCA'. Dit is de ontwikkeling van de site die zich uitstrekt tussen de volledige Entrepotkaai en de Italiëlei. Het nieuwe kantoorgebouw is het sluitstuk aan de oostzijde van de site.

Type:

privaat

Adres:

Entrepotkaai (AMCA-site)

Oppervlakte:

5700 m²

Link:

<http://www.conixarchitecten.be/>
<http://www.hessenoordnatie.com/>

13. KONINKLIJK BALLET VAN VLAANDEREN

Het Koninklijk Ballet van Vlaanderen kreeg zijn thuisbasis op het Eilandje.

Het productiecentrum van het KBvV omvat, naast 1200 m² dansstudio's, ateliers voor de realisatie van decor en kostuums, kantoren en voorzieningen voor de algemene diensten, het Theater 't Eilandje met één van de grote scènes van Vlaanderen en met een zaalcapaciteit van 302 zetels. De 22m hoge theatertoren is het grootste gebouw van het complex. Het geheel is opgericht in een functionele semi-industriële architectuur.

Type:

privaat

Adres:

Kattendijkdok-Westkaai 16

Oppervlakte:

Het Koninklijk Ballet van Vlaanderen verkreeg na afbraak van oude magazijnen en een beperkt aantal woningen een perceel grond van 3.796 m², omgeven door de Kattendijkdok-Westkaai, de Montevideostraat en de Braziliëstraat.

Investering:

11,4 miljoen euro

Contact:

balletvanvlaanderen@kbvv.be
tel. 03 2343438

Link:

<http://www.kbvv.be/nl/>

16. HUIZEKEN VAN NAZARETH

Het Huizeken van Nazareth is een nieuwbouwproject gelegen aan het Kempisch Dok. Het is een woon- en zorgcomplex dat een thuis voorziet voor gepensioneerde schippers.

Het gebouw herbergt serviceflats en studio's waar gepensioneerde binnenschippers zorg op maat krijgen. De schaalgrootte van het gebouw is aangepast aan de bouwblokken in de wijk en heeft twee grote binnentuinen, daktuinen, terrassen en een ondergrondse parking. In het ontwerp van het gebouw waren transparantie en de relatie met het water belangrijke elementen.

Type:

privaat

Adres:

Binnenvaartstraat
2000 Antwerpen

Realisatie:

-

Contact:

VZW Het gouden anker
(Het Huizeken van Nazareth)
Sint Antoniusstraat 21
2000 Antwerpen

17. HANGAR 26-27 MEDIACENTRUM

Een oude hangar met een havengebonden functie werd verbouwd tot een publieksgericht mediacentrum dat verschillende mediabedrijven (o.a. ATV), horecagelegenheden en congresruimtes huisvest.

De hangar heeft de typische karakteristiek van een opslaggebouw. Het heeft drie gesloten zijden en een grote openheid naar de Scheldekant. Om het gebouw, dat voordien altijd een havenfunctie had, om te vormen voor zijn nieuwe functies werden er een aantal bouwfysische aanpassingen gedaan (thermische isolatie, nieuwe gevelmaterialen...). Intern is het specifieke karakter van het stapelhuis zoveel mogelijk gerespecteerd.

Type:

privaat

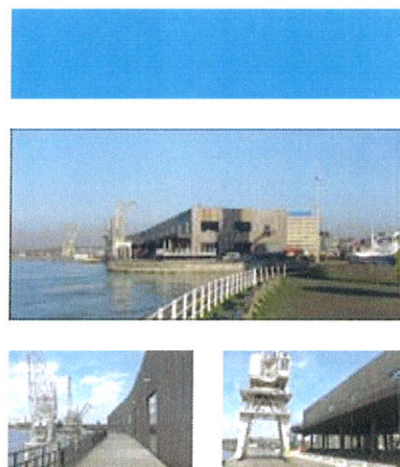
Adres:

Rijnkaai 94-106
2000 Antwerpen

Oppervlakte:

7.000 m2 (vloeroppervlakte)

Investering:

4,5 miljoen euro

Realisatie:

2000

Link:

www.atv.be

HET KONINKLIJK ENTREPOT

De Antwerpse projectontwikkelaar Project² bouwde deze woon- en werkplaats voor nieuwe eilandbewoners. De plannen werden getekend door de Duitse architect Hans Kolhoff, de Belgische architecten van ELD en de Duitse landschapsarchitect Wirtz.

Type:

privaat

Adres:

Entrepotkaai
2000 Antwerpen

Oppervlakte:

30.000 m² inclusief een publieke ruimte en een ondergrondse parking

Realisatie:

2004

Contact:

Project²
Antwerp Tower
De Keyserlei 5, bus 20
2018 Antwerpen

Link:

www.project2.be